

Bemutakozás

A Magyar Tudományos Akadémia idén is új levelező tagokat köszönt. Sorozatunkban hónapról hónapra bemutatjuk néhányukat.

A Magyar Tudomány hét kérdéssel kereste meg mindegyiküket, azt kérve, hogy közülük háromra válaszoljanak:

1. Mi volt az a döntő mozzanat az életében, amely erre a pályára vitte?
2. Volt-e mestere?
3. Mi volt az az eredmény munkája során, amelynek igazán örül?
4. Részt vesz-e nemzetközi kutatásokban?
5. Van-e, és ha igen, milyen a legkedvesebb tanítványa?
6. Magányos kutató vagy inkább csapatjátékos?
7. Mi az a nyitott kérdés, amelyre választ szeretne kapni?

Talán az is jellemző lehet új tagjainkra, hogy éppen mit tartottak fontosnak elmondani magukról.

Ebben a hónapban Bitskey István, Domokos Gábor, Hargittai Magdolna, Major Péter és Orosz István válaszait olvashatják.

BITSKEY ISTVÁN

1940-ben Egerben született, az irodalomtudományok doktora. A Debreceni Egyetem Régi Magyar Irodalomtörténeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. Fő kutatási területe a reneszánsz és barokk kor magyar irodalma. A Debreceni Akadémiai Bizottság alelnöke, az MTA Könyvtörténeti Bizottságának elnöke, a Debreceni Egyetem Irodalomtudományi Doktori Iskolájának elnöke.

Volt-e mestere?

Debreceni egyetemistaként Bán Imre professzor régi magyar irodalomtörténeti előadásai tették rám a legnagyobb hatást, s így már szakdolgozatom is az ő vezetésével, a magyar barokk irodalmából készült. Az ő széles körű nyelvtudása és interdiszciplináris szemlélete volt számomra a követendő példa. A reneszánsz és barokk korszak irodalom- és művelődéstörténete rendkívül izgalmas területnek tűnt számomra, ragyogó eszmefuttatások születtek a XVI–XVII. században az emberről, a nemzetek sorsáról, a művészetről és a tudás értékéről, magától értetődőnek látszott számomra, hogy ezzel szeretnék foglalkozni a jövőben. Kandidátusi értekezésem témavezetője Klaniczay Tibor akadémikus lett, ő is a Bán Imrééhez hasonló kutatói mentalitást képviselte. Az ő biztatása nyomán már az 1970-es években számos külföldi tanulmányúton és konferencián vehettem részt (Róma, Velence, Bécs, Tours, Wolfenbüttel), ennek révén disszertációm-

ban Pázmány Péter írói munkásságát már nemzetközi kontextusba helyezve tárgyalhattam. Klaniczay Tibor azon ritka egyéniségek közé tartozott, aki egyesíteni tudta magában a tudós és a tudományszervező menedzser legjobb erőit, e téren ő sokunknak példaképe, erről nemrég bővebben is szólhattam (*Magyar Tudomány*, 2002/11). Számomra az adatott meg, hogy az ő példája nyomán debreceni vonatkozásban kíséreljem meg a tudományág művelését és szervezését összehangolni. Két kiemelkedő mesterem mellett sokat köszönhetek még a Debreceni Egyetem Magyar és Összehasonlító Irodalmi Intézete munkatársainak, akikkel három évtizede rendkívül konstruktív légkörben dolgozhatok együtt.

Mi volt az az eredmény munkája során, amelynek igazán örül?

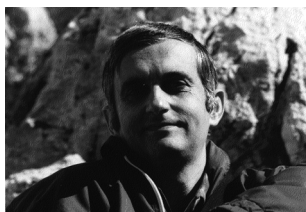
A humán tudományok kutatási eredményei könyvformában jelennek meg, így számomra is az jelent örömet, hogy idáig tizenkét önálló könyvem látott napvilágot. Noha nem könnyű közülük valamelyiket kiemelni, mégis talán azokat tartom legfontosabbaknak, amelyeket külföldön adtak ki. 1996-ban Rómában, a Viella Kiadónál jelent meg olasz nyelvű monográfiám a magyar diákok kora újkori római stúdiumairól s azok itthoni hatásáról, majd 1999-ben a Frankfurti Könyvvására adták ki Frankfurtban német nyelvű könyvem a magyar barokk egyházi irodalomról. Reményeim szerint mindkét mű a múlt magyar szellemi értékeit ismertetheti meg nemzetközi fórumokon. Úgy vélem, a múlt évszázadai során a magyar kultúra a legszorosabb kapcsolatban a német és az olasz nyelvterülettel állott, onnan érkezett a Kárpát-medencébe a legtöbb szellemi impulzus, különlegesen fontos lenne tehát e téren az előzmények minél pontosabb feltárása és kamatoztatása. A hungarológiában sok az elfeledett érték, ezek feltárása és nemzetközi szintű bemutatása elemi érdekünk,

érdemes tehát a nemzetközi elvárási horizontot figyelembe véve közreadni kutatási eredményeinket. Ennek érdekében tartottam előadásokat az utóbbi években is számos nemzetközi konferencián, így többek között Tübingenben, Clermont-Ferrandban, Krakóban, Rómában.

Magányos kutató vagy inkább csapatjátékos?

Noha az irodalomtörténészt sokan könyvtárak mélyén dolgozó magányos kutatónak vélik, esetemben ez korántsem így van. 1970 óta az MTA Irodalomtudományi Intézetében működő Reneszánsz-Barokk Kutatócsoport tagja vagyok, évente rendezünk országos és nemzetközi konferenciákat, ezeken a hazai és a külföldi hungarológusok rendszeresen részt vesznek. Az ezeken folyó eszmecsere és viták nélkül elképzelhetetlen lenne a tudományszak fejlődése. A 2002. évi konferenciát Debrecenben rendeztük, a harminckét előadást tartalmazó kötet éppen most jelent meg *Religió, retorika, nemzettudat régi irodalmunkban* címmel. A témából is látható, hogy korántsem csak az irodalom

múltjának kutatói vettek részt a munkában, hanem a teológia, képzőművészet, eszmetörténet és még sok más tudományág képviselői is, többek között német és olasz szaktekintélyek, így a nézőpontok és kutatási módszerek sokfélesége jelenhet meg a kötetben. Szerkesztőként a feladatom éppen az volt, hogy e kutatói „csapat” eredményeit valamiképp összehangoljam. Másik – ennél kisebb –, de ugyanilyen fontos közösség számomra a vezetésem alatt működő debreceni Irodalomtudományi Doktori Iskola, amelynek mai vezető oktatói egykor Barta János, Bán Imre, Országh László tanítványai voltak. Ezen belül a régi magyar irodalomtörténeti program PhD-hallgatóival hetente szakmai megbeszéléseket tartok, ezeken ugyancsak érvényesül az interdiszciplinaritás elve. Úgy jelöljük ki a témákat, hogy lehetőleg a jelen lévő német, olasz, latin, francia szakos vagy éppen teológushallgatók számára is hasznosak legyenek. Ez a műhelymunka biztosítja a szakmai utánpótlást, amelynek eredményei már eddig is számos értékes kötet megjelenéséhez vezettek.

DOMOKOS GÁBOR

1961-ben Budapesten született, a műszaki tudományok doktora. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmemóriai Kar Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára. Szakterülete: nemlineáris mechanika.

Mi volt az az eredmény munkája során, amelynek igazán örül? Részt vesz-e nemzetközi kutatásokban?

Az eredmények elérésekor érzett öröm természetesen nem arányos ezek jelentőségével, inkább a befektetett idővel és energiával. Eddig legtöbbet talán azon a kérdésem gondolkoztam, hogy rugalmasságtani feladatokban lehet-e példát mutatni a végtelenül finom diszkrét, valamint a folytonos modellek közötti különbségre.

Matematikai illetve filozófiai szempontból évezredek óta ismert, hogy a folytonos és diszkrét modellek közötti átmenet problémás. A mérnöki eljárásokban a folytonos modellek diszkrétizálása megszokott művelet, és bár néha eltér a két modell viselkedése, a mérnökök hisznek abban, hogy a diszkrét rács finomításával ez az eltérés elenyészővé válik. A dinamikai rendszerek elméletében viszont már évtizedek óta ismert tény, hogy

minőségileg eltérhet egymástól a *tetszőlegesen* finom diszkrét hálón leírt jelenség a folytonostól. Mivel a digitális számítógépek véges számábrázolási pontossága miatt óhatatlanul diszkretizálnak, ezért a diszkrét-folytonos átmenet problémája általánosan egyes jelenségek kiszámíthatóságának kérdését veti fel. Stanislaw Ulam már az ötvenes években ért el eredményeket ebben a témakörben, kaotikus leképezésekhez rendelhető, ún. *invariáns valószínűségi mérték* kiszámítása kapcsán. Ez a valószínűségi mérték lényegében a kaotikus dinamikai rendszer statisztikus viselkedéséről hordoz információkat. Tekintettel arra, hogy a környezetünkben számos ilyen rendszer működik (Naprendszer, földi légköri folyamatok, időjárás) és ezek viselkedésének pontos előrejelzése elvi korlátok miatt lehetetlen, kulcsfontosságú feladat, hogy legalább statisztikus értelemben megbízhatóan tudjunk modellezni. Részben Ulam munkásságára támaszkodva azóta sokan és élénken kutatják a kaotikus leképezésekhez rendelt invariáns mértékek kiszámíthatóságát. Ezekben a kutatásokban időben végtelen, ún. *kezdetiérték-feladatokat* vizsgálunk. Engem nagyon régóta foglalkoztatott az a kérdés, hogy véges (térbeli) tartományok (ún. *peremérték-feladatok*) esetén is előfordulhat-e, hogy a végtelenül finom diszkrét és a folytonos modell más viselkedést mutat. Több sejtés megfogalmazása után végül Philip Holmes-szal sikerült bizonyítanunk az ún. *kísértet-megoldások* létezését. Ezek a végtelenül finom diszkrét feladatban fellépő *sima*

megoldások, melyek azonban a folytonos feladat bármely megoldásától távol esnek. Egy vékony, igen hajlékony rugalmas drót példáján azt is bemutattuk, hogy a kísértet-megoldások a fizikai kísérletekben is megfigyelhetők. A kísértet-megoldások létének magyarázata – hasonlóan a leképezésekre – a leíró egyenletek kaotikus jellege.

Szintén érdekes, engem és másokat is izgató kérdés, hogy az Ulam által is vizsgált kaotikus leképezések diszkrét (számítógéppel szimulált) és folytonos változata között pontosan mi is a kapcsolat. Korábbi eredmények mutatták, hogy a diszkrét rendszer megfelelő véletlen zavarása eltünteti a statisztikus viselkedésben mutatkozó eltérést. Természetes módon vetődik fel a kérdés, hogy mi az a *legkisebb* véletlen zaj, amely képes erre. Szász Domokossal sikerült ezt pontosan leírnunk, és azt is kimutattuk, hogy a minimális véletlen zavarás éppen az Ulam által kezdetben javasolt számítási séma egy egyenértékű, a gyakorlati alkalmazások szempontjából igen érdekes átfogalmazásának tekinthető.

*Mi az a nyitott kérdés,
amire választ szeretne kapni?*

Annak ellenére, hogy a kaotikus leképezések statisztikus viselkedése bizonyítható módon különbözik a folytonos és diszkrét modellekben, általános megfigyelés, hogy ez a különbség *gyakran elég csekély*. Erre a tényre – tudomásom szerint – jelenleg nincs matematikai magyarázat, számos érdekes kérdés vetődik fel, melyek jelenleg élénken foglalkoztatnak.

HARGITTAI MAGDOLNA

1945-ben Pécsen született, a kémiai tudományok doktora. Szakterülete a molekulaszervezet-kutatás. A MTA-ELTE Szerkezeti Kémiai Tanszéki Kutatócsoport tudományos tanácsadója.

Volt-e mestere?

Igen, határozottan volt mesterem. Már egyetemista koromban érdekelt a molekulák szerkezete és az, hogyan tudunk erről minél több információt kapni. Másodéves koromban ismerkedtem meg Hargittai Istvánnal. Ő akkor kezdte az elektrondiffrakciós molekulaszervezet-kutatás meghonosítását, és lelkesedése engem is elragadott. Vele csináltam a diplomamunkámat, és azóta is megmaradtam ezen a területen (az csak zárójelben tartozik ide, hogy még 1967-ben, amikor harmadéves egyetemista voltam, összeházasodtunk). Természetesen már régóta külön kutatási területünk van, én a szervesetlen molekulák szerkezetével foglalkozom, de a legtöbbet kutatóként tőle tanultam. Ez oly sok mindent foglal magába, hogy nehéz lenne röviden összefoglalni. Pontosan emlékszem, ahogy már 1969-ben sokat beszélgettünk arról, hogy csak a nemzetközi összehasonlításban is legmagasabb szinten szabad és érdemes kutatni, hiszen a nemzetközi megmérettetésben semmi szerepe nincs annak, hogy a körülményeink nem vol-

tak azonosak a nyugati országokban dolgozó kollégáink körülményeivel.

Gondolom, minden nőnek problémát okoz pályája kezdetén, hogyan ossza be idejét, és milyen prioritásokat állítson fel magának, ha szakmai ambíciók mellett gyerekeket is szeretne. Ebben is sokat jelentett számomra, hogy a férjemmel kollégák voltunk. Amikor a gyerekeink megszülettek, noha mindkettővel otthon maradtam hat, illetve kilenc hónapot, mégsem kellett teljesen elszakadnom a kutatástól.

Mi volt az az eredmény munkája során, amelynek igazán örül?

Noha minden egyes molekula szerkezetének megismerése fontos eredmény, a legnagyobb örömet az okozta, amikor sikerült valamilyen összefüggést találnom molekulák rendszereinek viselkedésében, vagy eredményeink alapján meg tudtam jósolni még ismeretlen molekulák várható szerkezetét. Öröm volt, amikor magyarázatot találtam arra, hogy bizonyos fém-halogenidek soraiban a molekulák első látásra érthetetlen módon változó kötéshosszai milyen rendszer szerint alakulnak. Öröm volt, amikor doktoránsommal, Molnár Judittal megértettük és leírtuk különleges fémhalogenid-molekulák alakjának a kémiai kötés természetéből következő változásait. (Ma már Judit is sikeres kutató és családanya, külföldön.) Öröm volt, amikor Jancsó Gábor (KFKI AEKI) kollégámmal közösen összefüggést találtunk molekulák gázfázisú és kristályos fázisú szerkezete és tulajdonságai között. És öröm volt, amikor az arany-halogenidek egyébként is különleges szerkezetének tanulmányozása közben teljesen új típusú szerkezetet fedeztünk fel. Szeretnék megemlíteni egy más jellegű, de ugyancsak szakmai örömet. Férjemmel közösen írtunk egy sikeres könyvet, amely először az NSZK-ban és később, átdolgozott kiadásban az Egyesült Államokban jelent

meg. A könyv a molekulák iránti érdeklődésünk és a szimmetria iránti szeretetünk ötvözete, a címe: *Szimmetria egy kémikus szemével*. Egyszer, amikor a Princeton Egyetem vendége voltam, az egyik híres professzor a bemutatkozás után rögtön így szólt: „Már régóta szerettem volna megismerni, mert a *Symmetry through the Eyes of a Chemist* című könyvüket használom évek óta tankönyvként a csoportelmélet tanításában.” Hasonló öröm volt, amikor fiunk, aki akkor a Northwestern Egyetemen volt PhD- hallgató, lelkesen írta egy emailben: „Képzeld, a ti könyvetek az egyik ajánlott olvasmányunk!”

Részt vesz-e nemzetközi kutatásokban?

Speciális szakterületemen különösen fontos, hogy kapcsolatot tartsak fenn azokkal, akik hasonló témával foglalkoznak, de más

megközelítésből, más módszerekkel. A fém-halogenidek vizsgálata gázfázisban általában különleges kísérleti körülményeket igényel, és kísérleteinkhez a világ minden részéből fogadtunk vendégkutatókat. Az elmúlt évek során kutatásaimban különös figyelmet fordítottam a molekulageometria és az elektronszerkezet együttes felderítésére, és ebben is sok izgalmas nemzetközi együttműködés született. Partnereim között voltak francia, német, holland, norvég, új-zélandi, orosz, olasz és amerikai kutatók, akik elsősorban mint szintetikus kémikus, elméleti kémikus és spektroszkópus egészítették ki a munkánkat. Külön öröömre szolgált, hogy többen is hosszabb-rövidebb időre hozzám küldték tanulni doktoránsaikat. Ezek az együttműködések kölcsönösen megsokszorozzák lehetőségeinket.

MAJOR PÉTER

1947-ben Budapesten született, a matematikai tudományok doktora. Szakterületei: a valószínűség-számítás és fizikai matematika. A MTA Rényi Alfréd Matematikai Kutatóintézet tudományos tanácsadója.

Volt-e mestere?

Az egyetemen több kiváló oktató tanított, és több idősebb pályatárstól sokat tanultam. Mégis legnagyobb hatást Roland L. Dobrusin és Jakov G. Szinaj, illetve az általuk vezetett moszkvai statisztikus fizika iskola tett rám. Az említett kutatóknak nemcsak nagy tudása, nyitottsága volt fontos számomra, hanem

emberi tartásuk, humoruk és a mindennapi kérdésekről kifejtett sokszor szokatlan, de a hagyományosnál sokkal tartalmasabb véleményük is. Hadd említsem példaként Dobrusin tőszját egy orosz és magyar matematikusoknak egy csehszlovák kutatókkal akkor elinduló együttműködése alkalmából tartott vacsorán. „Remélem, sikerül tartalmas együttműködést létrehozni a csehszlovák kutatókkal is, hasonlóan a magyarokhoz. Emlékszem, amikor először találkoztam a magyarokkal, furcsán néztem rájuk. Miután közelebről megismerkedtem velük, sok érdekes közös kutatást végeztem velük. De ehhez szükséges volt a közeli ismeretség, mert csak olyan emberekkel tudok együtt dolgozni, akikről tudom, hogy hogyan tartják a villát a vacsorán.”

Részt vesz-e nemzetközi kutatásokban?

Igen és nem. Egyrészt több külföldi matematikussal megjelent cikkem van, és ezek fontos részét alkotják kutatásaimnak, másrészt formális együttműködésekben ritkán veszek részt. Ezek támogatásakor elvárják, hogy az

emberek előre kész tudományos programja legyen. Ilyen terv készítésére én alkalmatlan vagyok. De lehet, hogy mindössze az a probléma, hogy komolyan veszek néhány dolgot, amit nem kellene komolyan venni.

Mi az a nyitott kérdés, amelyre választ szeretne kapni?

Kissé fellengzősen az a kérdésem, hogy mi a helyünk nekünk, kutatóknak a világban.

OROSZ ISTVÁN

Orosz István 1935-ben Mádon született, a történelemtudományok doktora. A Debreceni Egyetem Középkori és Korajújkori Egyetemes Történeti Tanszék egyetemi tanára. Fő kutatási területe a XVIII–XIX. századi agrártörténet. Az MTA Történettudományi Bizottságának alelnöke, a Magyar Történelmi Társulat alelnöke.

Mi volt az a döntő mozzanat az életében, ami erre a pályára vitte?

Abban, hogy 1953-ban történelem szakra iratkoztam be a Debreceni Egyetemen, döntő szerepet játszott középiskolai történelemtanárom, aki maga is Debrecenben végzett, s kitűnő felkészültsége mellett logikus gondolkodásával, remek szintetizáló készségével kápráztatott el bennünket. Utólag rájöttem, azért is nagyon szimpatikus volt mindannyiunk számára, mert a Rákosi-korszak legsötétebb éveiben sem tette a történelem tantárgyat a politika szolgálólányává. Először

Mit kellene tenni annak érdekében, hogy a tudományos kutatás és oktatás a tudományról és az oktatásról is szóljon és ne csak a pillanatnyi kívánságokhoz való alkalmazkodásról? Elérhető-e, hogy a tudományos cikkeket ne csak írják, hanem olvassák is, hogy figyeljünk egymásra, és a régi nagy eredményeknek majdnem akkora becsületük legyen, mint az éppen elért legeslegújabb produktumoknak?

Ő győzött meg arról, hogy a történelemben törvényszerűségek érvényesülnek, amelyek feltárása életcélja lehet valakinek. Pályaválasztásom okozott némi megrökönyödést matematikatanáromban, mivel az osztály jó matematikusai közé tartoztam.

Volt-e mestere?

Történetkutatóvá Szabó István hatására lettem, aki meghatározó egyénisége volt az egyetem Történelmi Intézetének, a mezőgazdaság és a magyar parasztság története kutatásának, s megtisztelt azzal, hogy a legszűkebb értelemben vett tanítványai közé fogadott. Ez nemcsak szimbolikus aktus volt, hanem valóságos mester-tanítvány viszony, pontosan kirótt feladatokkal, kutatási témák részletes megbeszélésével. Ő vezetett be a levéltári kutatómunka, az iratolvasás rejtelmeibe, de arra is gondja volt, hogy latin tudásomat ellenőrizze. A parasztság múltja iránti vonzódásomat hegyaljai bortermelő őseimtől örököltem, azoknak a munkafolyamatoknak az ismeretét, amelyeket mások könyvből tanultak meg, én a szülői házból hoztam magammal. Szabó István volt a mesterem és a példaképem annak a felfogásnak a kialakulásában is, hogy a kutatónak csak azt szabad megírnia, amit történeti igaznak ismer meg, politikai vagy másféle elvárások soha nem vezethetik tollát a múlt megelevenítésében. Szabó Istvánnak köszönhetem, hogy a Debreceni Egyetem oktatója lehettem, az én kineve-

zésem volt az egyik feltétele annak, hogy 1957-ben nyugdíjba vonulását egy évvel elhalasztotta. Bár tanítványai között én voltam a legfiatalabb, tanulmány-nyal jelentkezhettem mindkét általa szerkesztett kötetben, amelyek elismerő szakmai visszhangot váltottak ki, s amelyek után a „Szabó István iskola” tagjai megkülönböztetett figyelmet élveztek a hazai történettudományban.

Mi volt az az eredmény munkája során, amelynek igazán örül?

Amikor én is olyan szakmai tekintélyt szereztem, hogy egyetemi diákjaim közül egyesek engem választottak mesterüknek, s az én vezetésemmel váltak elismert kutatóvá, tudóssá, gyakran visszagondoltam arra, milyen volt a viszony köztem és Szabó István között. A tanítványok nevelésében is igyekeztem őt követni.

Tanítványaim közül nehezen tudnék egy legkedvesebbet kiemelni, hiszen negyvenhét egyetemi év során több generációt tanítottam, közülük tucatnyian elismert, magas

tudományos fokozattal rendelkező kutatók. Legfőbb erényüknek a tudományos tisztességet tartom egy olyan világban, amikor a szakmai előrehaladás nem mindig a jó erkölcs szabályai szerint történik. Bizonyára többen is vannak közöttük, akik tehetségesebbek nálam, másként látják nemcsak a jelet, hanem a múltat is. Olyan kutatási módszereket, megközelítési módokat ismernek, amiket én már nem fogok megtanulni, bár mindig igyekeztem európai szinten művelni szakmámat. Remélem, egyet bizonyára megtanultak: a szakmai féltékenység soha nem léphet az egészséges rivalizálás helyébe. Vezető posztokon sem felejtik el, hogy a tisztességes emberi kapcsolatot a vezető és beosztottjai viszonyában is meg kell őrizni. Magam soha nem voltam féltékeny tudós tanítványaimra. Örültem szakmai sikereiknek, jeles publikációiknak, hazai és nemzetközi elismeréseiknek. Úgy érzem, felismerték, hogy a szakmai összekötő szálak mellett a humánnumot tartom a mester és tanítvány közötti legfontosabb kapcsoltnak.

Vizi E. Szilveszter Pozsonyban

Az agyi neuronok nem-szinaptikus kölcsönhatásainak felfedezéséért, valamint az agy működésére és az egyes idegrendszeri megbetegedések gyógyítására lehetőséget adó több évtizedes kutatásaiért a Szlovák Tudományos Akadémia Honoris Causa doktori címet adományozott Vizi E. Szilveszternek, a Magyar Tudományos Akadémia elnökének. Az erről szóló oklevél átvételét követően, június 3-án Vizi E. Szilveszter nagy sikertű székfoglaló előadást tartott a Szlovák Tudományos Akadémián. Az Akadémia elnökét fogadta Csáky Pál, a Szlovák Köztársaság miniszterelnök-helyettese.

Charles Simonyi kutatói ösztöndíj – ötödször

Idén a Charles Simonyi kutatói ösztöndíjat Dr. Ovádi Judit, a biológiai tudomány doktora (MTA SZBK Enzimológiai Intézet), dr. Dávidházi Péter, az irodalomtudomány doktora (MTA Irodalomtudományi Intézet) és dr. Szirmay-Kalos László, az MTA doktora (BME Irányítástechnika és Informatika Tanszék) nyerte.

A 2004. évi ösztöndíjakat június 1-én, ünnepi tudományos ülés keretében adta át Vizi E. Szilveszter, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, Szabados Tamás, az Oktatási Minisztérium politikai államtitkára és dr. Keszthelyi Lajos, a Charles Simonyi Kutatói Ösztöndíj Bizottság elnöke.

Az ösztöndíjat, amelynek fedezetét 25 millió forintos felajánlásával 2002-ben újabb három évre biztosította Charles Simonyi, 2000-ben alapította az Oktatási Minisztérium, a Magyar Tudományos Akadémia, a Simonyi család, valamint az Alapítvány a Magyar Felsőoktatásért és Kutatásért (AMFK). A díj éves összege 2,5 millió forint, melyet évente három, egyetemen vagy kutatóintézetben dolgozó, kimagasló teljesítményt nyújtó kutató kaphat meg.

2004. június 9-én, az MTA Dísztermében Vizi E. Szilveszter elnök köszöntőjét követően Dobozy Attila, az MTA rendes tagja, a Doktori Tanács elnöke hetvennyolc kutatónak adta át az MTA doktora cím odaítélését igazoló oklevelét.